



# TID FÖR POESI

IDÉ OCH URVAL: Ann Boglind och Anna Nordlund  
EN BOK UTGIVEN AV SVENSKA AKADEMIEN

## KORTA SAMTALSFRÅGOR

Ann Boglind och Anna Nordlund

## *Tid för poesi:*

### **Korta samtalsfrågor till varje dikt**

Vi förordar gemensam läsning av dikterna och samtal kring dem. Dikterna är valda utifrån idén att vuxna läser dem tillsammans med barn och i samtal hjälps åt att fundera kring diktens mening med stöd i illustrationer av dikterna. Nedan ges förslag på korta samtalsfrågor till varje dikt. Dessa frågor kan också användas till reflektion på egen hand.

En fördjupad handledning finns i ett separat dokument. Där ger vi handledning till specifika dikter med bakgrundsinformation till dikterna, förslag på arbetsområden och arbetssätt samt iakttagelser kring berättartilltal och bildspråk i dikterna.

(Sidangivelsen nedan hänvisar till antologin.)

#### **Bo Carpelan: Gammalt år och nytt** [s. 8]

Hur kan det kännas att lämna ett gammalt år och se fram emot ett nytt år?  
Vart tar det gamla året vägen och varifrån kommer det nya?

#### **Kaj Beckman: Det som händer nu** [s. 10]

Varför kan det kännas svårt att ta vara på NU?  
Hur kan man göra för att njuta av det som är just nu utan att tänka bakåt eller framåt i tiden?  
När vill du att tiden ska stå stilla?

#### **Lena Sjöberg: Dagarna** [s. 11]

Vad gör det svårt att hinna med allt man vill?  
Hur kan man ta sig loss och göra sig fri?  
Vad är viktigt att komma ihåg att göra?

#### **Jesper Swedberg: Nu är en dag framliden** [s. 12]

Vad behöver du för att sova gott?  
Hur märks det att den här dikten är skriven för över 300 år sedan?

**Helmer Grundström: Där skogvaktarn tog in** [s. 15]

Vem är skogvaktaren och vad är det för ställe han har kommit till?

Vad tror du skogvaktaren skulle tycka om ”Nu är en dag framliden”, en aftonbön från 1600-talet? (Se föregående uppslag i boken.)

**Mårten Melin: Inte mera vän** [s. 16]

Varför kan man vilja glömma fina minnen?

Vad händer med det som hänt om ingen längre minns det?

**Eva-Stina Byggmästar: Drömde om snö** [s. 18]

Vad händer när vi bara kan drömma om snö och glaciärer?

Vad är det klara ljuset för dig?

**Albert Gellerstedt: ur Islossning** [s. 19]

Hur kan solen befria någon som känner sig som is?

Hur kan det kännas att vara en våg och en sky?

**Sten Selander: En doft** [s. 20]

Vad kan det vara för land som doften väcker minnet av?

Vad finns det för platser du kan minnas av olika lukter?

**Harriet Löwenhjelm: Är det du, är det du, allra käraste barn** [s. 23]

Hur kan ett barn göra att allt konstigt och krångligt plötsligt blivit lätt att förstå?

Hur länge är man ett barn?

**Laleh Pourkarim & Gustaf Thörn: Goliat** [s. 24]

Hur ska vi göra jorden hel och vattnet rent?

Vad skulle du göra om du var stor och mäktig och modigast?

**Stig Dagerman: Jorden kan du inte göra om** [s. 26]

Varför kan du inte göra om jorden?

Hur kan du göra så att en annan människa mår bra?

**Ingrid Sjöstrand: Vet morötter mer än vi?** [s. 28]

Vad finns det för skillnader och för likheter mellan människans och naturens kunskap?

**Karin Boye: Vårvisa** [s. 29]

Vad behövs för att en människa ska gro?

Vad kan hindra en människa från att växa?

**Verner von Heidenstam: Om tusen år** [s. 30]

Vad tror du kan ha hänt med diktens jag?

Varför tror du att dikten heter "Om tusen år"?

**Göran Greider: Landsbygdens stora trähus** [s. 32]

Vad kan hända med ett övergivet hus när en familj flyttar in?

Vad kan hända med familjen som flyttar till ett övergivet hus på landet?

**Solveig von Schoultz: Gungan** [s. 34]

Vad känns bäst för dig, att leva och gunga med fötterna i marken eller att leva och gunga riktigt högt?

Hur kan det kännas som själva livet att gunga?

Hur blir du en överraskning för vinden?

**Nils Ferlin: I livets villervalla** [s. 36]

När döljer du dina tankar och sår och hjärta som slår?

Vilka skyltar kan vi människor använda oss av för att visa upp en yta?

**Henry Parland: Min hatt** [s. 38]

Hur kan kläder leva ett eget liv utan människan som är i kläderna?

Vad säger kläderna om vem man är och vill vara?

**Barbro Lindgren: Nu föds ett barn** [s. 40]

Hur kan varenda dag alltid vara både första dagen och den sista?

**Gustaf Fröding: Myra med barr** [s. 42]

Hur är myrans liv?

**August Strindberg: Lördagskväll** [s. 44]

Hur kan man få en stilla vilodag efter en stormig vecka?

Hur skapas stillhet i dikten och bilden?

**Thomas Thorild: Thoraud till Freidin** [s. 46]

Hur skulle du vilja bli väckt en sommarmorgon?

**Vilhelm Ekelund: Livets korthet** [s. 47]

Hur många junimorgnar minns du och varför minns du just dem?

**Werner Aspenström: Mätarlarven** [s. 48]

Hur känns det idag, vill du ut i evigheten eller stanna hemma?

Vad är ditt körsbärsblad?

**Gustaf Fröding: Snigelns visa** [s. 50]

Undrar hur en snigel tänker och känner och uttrycker sig?

Hur mår snigeln?

**Harry Martinson: Daggmasken** [s. 53]

Vilka fler än daggmasken borde tackas för att vi får mat?

Vad finns det för osynligt arbete för att allt ska fungera? Vilka får tack?

**Edith Södergran: Det underliga havet** [s. 54]

Hur kan något som är vackert kännas farligt att se?

Vad i en saga skulle du vilja hände dig?

**Edith Södergran: En fången fågel** [s. 57]

Var är fågeln och vad är det för plats som fågeln sjunger om?

Vad kan det finnas mer än lust och lycka som är värt att önska sig i livet?

**Anna Maria Lenngren: Biet och duvan** [s. 58]

Vad skulle vi kunna lära oss av denna dikt?

**Hanna Lundström: Samla sekunder** [s. 60]

Hur kan man samla på stunder och minnen av tiden som rusar förbi?

**Erik Gustaf Geijer: Vallgosse-visa** [s. 62]

Varför är vallgossen ensam på berget? Hur känner han sig?

**Erik Johan Stagnelius: Näcken** [s. 65]

Vem är Näcken?

Vad tycker pojken om Näckens spelande? Hur reagerar Näcken?

**Jila Mossaed: Varför kan jag fortfarande inte uttala ö** [s. 66]

Hur kan man göra med ord och uttal om man känner sig osäker? När spelar det roll att uttalet blir rätt?

Vad kan man svara på diktens två frågor?

**Maria Wine: Nu har regnet kommit åter** [s. 68]

Vad kan det vara för regn som är smärtsamt och måste falla?

Tycker du att dikten slutar hopplöst eller hoppfullt?

Vilka sagor kan den lysande solen berätta?

**Bengt Cidden Andersson: Bakåtpassningen** [s. 70]

Vilket är viktigast, att göra mål eller sparka snygga bollar?

Hur känns det att göra självmål?

**Tomas Tranströmer: Storm** [s. 72]

Hur kan ett träd se ut som en älg?

Hur kan ett hav bli till höga murar?

Hur låter stjärnbilder som står och stampar i ett stall som hästar?

**Nora Khalil: snälla låt det inte vara min bror** [s. 75]

Vad kan ha hänt?

Varför är dikten skriven i så korta rader, tror du?

**Helga Henschen: tala du som ännu har läppar** [s. 76]

Varför uppmanar den här dikten oss till att tala?

Talar vi människor för lite eller för mycket?

**Erik Gustaf Geijer: Tal och tystnad** [s. 78]

Varför är den som förstår tystnaden vis och klok?

När kan det vara bra att tala och när kan det vara bra att vara tyst?

Hur talar skogen, böljan och bäcken, djuren och bergen?

**Israel Holmström: Epigram över Karl XII:s hund** [s. 80]

Hur tror du att det är att vara en kungs hund?

Varför skulle en hjälte vilja dö som en hund vid kung Karl XII:s fötter? Och varför skulle stolta och vackra kvinnor vilja leva som hunden Pompe?

**Carl Jonas Love Almqvist: Häxan i konung Karls tid** [s. 82]

Vem är häxan i konung Karls tid?

Varför blev mamman bränd på bål?

Är det en saga som berättas och vem är det som berättar?

**Erik Axel Karlfeldt: Hos häxan** [s. 84]

Är detta som en saga eller kunde det vara sant att en häxbrygd är bättre än tårar för att få en pojkvän att ångra att han gjort slut?

Hur tillverkar häxan trollvattnet?

**Emma och Lisen Adbåge: Sussis mormor** [s. 86]

Känner du någon häxa?

**Karin Boye: Från en stygg flicka** [s. 88]

Vad har hänt, tror du?

Vad är det för stämning i texten och i bilden?

Varför är det så många olika slags känslor som beskrivs?

**Anna Maria Lenngren: Epigram** [s. 90]

Är det här en elak eller rolig dikt?

Varför kallas mannen för Rusius?

**Johan Olof Wallin: Tidens värde** [s. 92]

Om du hade mycket pengar, vad skulle du göra med dina pengar?

Vad är viktigast, pengar eller tid?

Vad får den som har mycket pengar för råd?

**Gunnar Ekelöf: blommorna sover i fönstret** [s. 94]

Hurdan stämning tycker du att det är i den här dikten? Vilka ord ger dig en ledtråd?

**Verner von Heidenstam: Vi människor** [s. 97]

Vad har vi människor gemensamt? Vad kan skilja oss åt?

**Pär Lagerkvist: Jag ville vara en annan** [s. 98]

När vill du vara en annan? När vill du vara dig själv?

När har du känt dig som en främling?

**Vilhelm Ekelund: Det snöar** [s. 101]

Finns det några särskilda tillfällen som får dig att minnas din barndom? Blir du stilla och lugn då eller är det andra känslor som väcks?

**Bengt Berg: Alltför många dikter finns inte** [s. 102]

Finns det någon dikt i den här boken som du tycker är större än världen eller mindre än en myras hjärta?

Hur får dikter någonstans att bo hos dig?